

PREDMET: HRVATSKI JEZIK

**NASTAVNA JEDINICA: BAROK U
HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI**

RAZRED: 2. RAZRED GIMNAZIJE

Izradila: Jasminka Petric, prof.
Gimnazija fra Grge Martića Posušje

Gundulićev san, Vlaho Bukovac

Značajke hrvatske barokne književnosti

- trajanje > 17. stoljeće (1600. – 1700.)
- utjecaj protureformacije > književni, jezikoslovni i obrazovni doprinos vjerskih redova (isusovci, franjevci, pavlini)
- podjednaka zastupljenost religiozne i svjetovne tematike
- 4 književna kruga
- zastupljene književne vrste: ep, lirska pjesma, melodrama, poema (religiozna i komična), pastirska igra, propovijed, molitvenik...

Federiko Benković, Abraham žrtvuje Izaka

Književni krugovi hrvatskoga baroka

- dubrovačko-dalmatinski
- ozaljski
- kajkavski
- slavonski

dubrovačko-dalmatinski	ozaljski	kajkavski	slavonski
Ivan Gundulić	Fran Krsto Frankopan	Juraj Habdelić	Antun Kanižlić
Ivan Bunić Vučić	Petar Zrinski		
Ignjat Đurđević	Ana Katarina Zrinski		
Junije Palmotić	Ivan Belostenec		

detalj iz vile Sorkočević, Dubrovnik

stari grad Ozalj

barokni Varaždin

kužni pil, Požega

Dubrovačko-dalmatinski književni krug

Ivan
Gundulić

- ep *Osman*

- religiozna
poema *Suze
sina
razmetnoga*

- pastorala
Dubravka

- drame
*Arijadna,
Prozerpina,
Dijana, Armida*

- pjesme *Pjesni
pokorni kralja
Davida*

Ivan
Bunić
Vučić

- kanconijer
Plandovanja

- religiozna
poema
*Mandalijena
pokornica*

Ignjat
Đurđević

- lirika *Pjesni
razlike*

- religiozna
poema *Uzdasi
Mandalijene
pokornice*

- komična poema
Suze Marunkove

- prijevod
biblijskih
psalama
*Psaltijer
slovinski*

Junije
Palmotić

- melodrama
Pavlimir
(najstarija
hrvatska
povijesna
drama –
Pavlimir kao
utemeljitelj
Dubrovnika)

- ostale drame:
*Atalanta, Alčina,
Armida*

Marija Magdalena i danas je zanimljiva tema
umjetnicima; plakat istoimene serije

Ostali književni krugovi

Oproštaj Zrinskih, Oton Iveković

❖ OZALJSKI:

Fran Krsto Frankopan > zbirke pjesama: *Gartlic za čas kratiti*, *Dijačke junačke*, *Zganke za vrime kratiti*, *Pobožne pjesme*; prijevod Molièreove komedije *George Dandin* (*Jarne bogati*)

Ana Katarina Zrinski > molitvenik *Putni tovaruš* (supruga F. K. Frankopanu i sestra P. Zrinskome)

Petar Zrinski > ep *Opsada sigetska*

Ivan Belostenec > latinsko-hrvatski / hrvatsko-latinski rječnik *Gazofilacij* (*Gazophylacium*, 1740.)

(Frankopan i Petar Zrinski pogubljeni su 30. travnja 1671. u Bečkom Novom Mjestu zbog planiranja pobune protiv Bečkoga dvora, nakon čega su i neki članovi njihovih obitelji ubijeni, a ostali protjerani te su im oduzete plemićke titule i posjedi.)

❖ KAJKAVSKI

Juraj Habelić > propovijedi *Pervi otca našega Adama greh*; prvi kajkavsko-latinski rječnik *Dictionar ili reči slovenske*, 1670.; moralno-didaktičko djelo *Zrcalo Marijansko*

(Značajno djelo ovoga kruga je i *Pavlinski zbornik* (1644.), rukopisna latinsko-hrvatska zbirka liturgijskih pjesama.)

❖ SLAVONSKI

Antun Kanižlić > religiozna poema *Sveta Rožalija*; teološka rasprava *Kamen pravi smutnje velike*

ZADATAK ZA TEBE...

1. UZ VEĆ SPOMENUTE JEZIKOSLOVCE, ISTRAŽI RAD BARTOLA KAŠIĆA I JAKOVA MIKALJE, NAVEDI NJIHOVA DJELA I PROKOMENTIRAJ NJIHOVU VAŽNOST.
2. PRONAĐI LEGENDU O PAVLIMIRU, PREPRIČAJ JE.
3. PRONAĐI PISMO KOJE JE PETAR ZRINSKI U ZATOČENIŠTVU PISAO SVOJOJ SUPRUZI KATARINI. NA TEMELJU TOG PISMA NAPIŠI PETRU ZRINSKOM ODGOVOR (ISTRAŽI ŠTO SE DOGODILO S OBITELJI ZRINSKI).

Korisne poveznice:

- https://hr.wikipedia.org/wiki/Petar_Zrinski
- https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatska_barokna_knji%C5%BEevnost